

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	9521100175
Dátum vydania rozhodnutia:	17.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:9521100175.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Patrika Příbelského, PhD., JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu na neverejnom zasadnutí konanom 17. marca 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného J.. K. G., J., pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, o dovolaní obvineného a dovolaní otca obvineného J.. J.. K. G., M.. podaným proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2To/8/2022, z 5. marca 2024

rozhodol:

- I. Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J.. K. G., J.. o d m i e t a .
- II. Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie otca obvineného J.. J.. K. G., M.. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku rozsudkom, sp. zn. 1T/9/2021, z 22. marca 2022 uznal obvineného J.. K. G., J.. za vinného zo spáchania zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na skutkovom základe podrobne rozvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku. Za to bol obvinenému J.. K. G., J.. podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho súd na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

O odvolaniach prokurátora niekdajšieho Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obvineného J.. K. G., J.. rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením, sp. zn. 2To/8/2022, z 5. marca 2024 tak, že ich podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Petra Čurilla dovolanie s poukazom na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu] a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však

dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený v podstate uviedol, že prvostupňový súd, ako aj odvolací súd v rozpore s dikciou ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku, a to i napriek námietkam obhajoby, nevykonali dokazovanie v rozsahu potrebnom pre objektívne rozhodnutie o jeho vine, resp. nevine a takýmto postupom porušili zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu, pričom v podstatných okolnostiach nesprávne zistili skutkový stav, na základe ktorého rozhodli o jeho vine. Poukazujúc na základné zásady trestného konania obvinený zdôraznil, že súdy s prihliadnutím na samotnú výšku trestnej sadzby, ale i jeho doterajšiu bezúhonnosť, boli povinné vykonať všetky dostupné dôkazy, a to tak, aby nemohli vzniknúť, čo i len minimálne rozumové pochybnosti o jeho vine.

V tejto rovine dovolateľ podotkol, že žiadal doplniť dokazovanie výsluchom bývalého okresného prokurátora vo Svidníku E. Y. P.C., ktorému sa mal zdôveriť so skutočnosťami pertraktovanými medzi ním a svedkom H. F. po prvom stretnutí s týmto svedkom. Práve emeritný prokurátor mohol podľa názoru obhajoby súdu bližšie z odborného hľadiska popísať skutočnosti tak, ako mu boli podané, resp. oznámené obvineným, a to s krátkym časovým odstupom od stretnutia medzi obvineným a svedkom H. F.. Na relevancii navrhovanej výpovede podľa názoru dovolateľa nič nemení ani skutočnosť, že tento svedok je jeho strýkom.

S poukazom na dikciu ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku obhajoba ďalej navrhovala doplniť dokazovanie vyžiadaním a oboznámením správy od OR PZ SR Prešov ohľadne okolnosti, či svedok H. F. od roku 2015 po súčasnosť podal na tomto policajnom orgáne trestné oznámenia, a ak áno, kedy, v akých prípadoch a ako boli tieto oznámenia orgánmi polície „vybavené“. Obvinený poukázal na obsah jeho návrhu na doplnenie dokazovania z 9. marca 2022 a zdôraznil, že podľa jeho zatiaľ neoverených informácií, mal menovaný svedok v minulosti podať niekoľko neúspešných trestných oznámení. Práve z uvedeného uhla pohľadu boli konajúce súdy povinné skúmať tieto okolnosti v záujme objektivizácie „hodnovernosti uvedeného svedka“, a nie sa bez akýchkoľvek pochybností odvolávať na jeho hodnovernosť v rámci hodnotenia výsledkov dokazovania. Bez doplnenia dokazovania vo vyššie uvedenom rozsahu sa podľa obvineného súd nemohol jednostranne prikloniť k určitej skupine dôkazov odvolávajúc sa na ich hodnovernosť, vzájomnú korešpondenciu, konzistentnosť a pod..

Dávajúc ďalej do pozornosti procesný inštitút konfrontácie a jeho zákonné predpoklady, t. j. existenciu rozporov vo výpovediach obvineného na jednej strane a svedkov, ktorí ho majú usvedčovať na strane druhej, považoval dovolateľ za potrebné zdôrazniť, že doposiaľ, a to napriek námietkam obhajoby, nebola vykonaná konfrontácia ani len medzi ním a svedkom H. F. a svedkom Č., pričom je právne neobhájiteľné poukazovať na to, že svedok H. F., resp. svedok Č. boli vypočutí na hlavnom pojednávaní v jeho prítomnosti (ústne odôvodnenie takéhoto postupu zo strany súdu). Predsa procesný inštitút konfrontácie je samostatným procesným právnym inštitútom a jeho aplikácii, teda k vykonaniu konfrontácie dochádza po zákonných poučeníach zúčastnených a presne popísaným postupom v súlade s Trestným poriadkom (zúčastnené osoby si stoja zoči voči, majú právo vzájomne si klásť otázky a pod.).

Dovolateľ ďalej uviedol, že v zmysle ustálenej súdnej praxe na preukázanie viny obvineného musí súhrn priamych a nepriamych dôkazov tvoriť logicky, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nie len spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obvineného, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného záveru, t. j. výrok o vine musí byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného konania a vylučujú zároveň to, aby tento skutok spáchala iná osoba ako samotný obvinený. Vychádzajúc z uvedených zásad sa podľa obvineného nemožno stotožniť s hodnotením výpovedí svedkov H. F. a Č. zo strany prvostupňového súdu. Poukazujúc na konkrétne okolnosti vyplývajúce z výpovede svedka H. F. obvinený uviedol, že nemôže byť sporným, že tento svedok klame ohľadne stretnutia týkajúceho sa výstavby J. C., ku ktorému malo údajne dôjsť náhodne aj za prítomnosti svedka Č.J., a obsahom ktorého malo byť aj to, že obžalovaný si mal žiadať finančné prostriedky. Pokiaľ svedok H. F. nehovorí pravdu ohľadne miesta stretnutia, je podľa jeho názoru absolútne jasným i to, že vyslovene klame aj svedok Č. a stretnutie sa odohralo na inom mieste.

V tejto rovine nemožno podľa obvineného ani vylúčiť to, že práve svedok H. F. zneužil uvedenú situáciu a v snahe dekriminalizovať svoju osobu, resp. svoje konanie podal podnet na trestné stíhanie orgánom

činným v trestnom konaní. Tejto verzii neodporuje ani jeho výpoveď a ani výpovede svedka J.. G., svedka F. a svedka D.. Uvedené skutočnosti sú z pohľadu obvineného právne relevantné aj pri hodnotení ďalších dôkazov, predovšetkým samotného obsahu obrazovo-zvukového záznamu. Rovnako je podľa obvineného potrebné sa vysporiadať aj s rozpormi vo výpovedi svedka K. Č.. Pokiaľ konajúce súdy vyhodnotili svedeckú výpoveď svedka D. ako nevierohodnú, nakoľko tento, konfrontovaný prokurátorom, „nepresvedčivo korigoval“ svoju výpoveď z prípravného konania, výpoveď svedka Č.S., vyhodnotiac ju v kontexte ďalších dôkazov je absolútne nevierohodná, tendenčná a tento svedok a v podstate priateľ svedka H. F. a v minulosti jeho spoločník a podriadený, je svedkom prinajmenšom nehodnovaným.

Obvinený ďalej poznamenal, že tvrdenie konajúcich súdov, podľa ktorých svedecká výpoveď svedka F. a ním predložená fotografia zo stretnutia má potvrdzovať len existenciu iného stretnutia s rovnakou témou, je nenáležité a v rozpore so samotnou výpoveďou svedka H. F. a skôr svedčí o prispôbovaní si výsledkov vykonaného dokazovania téze zodpovedajúcej obžalobnému návrhu. Samotný svedok H. F. totižto vylúčil akékoľvek iné stretnutie v hale J. C. a k tejto otázke sa jednoznačne vyjadril. Vo vzťahu k vyhodnoteniu obrazovo-zvukového záznamu z 14. apríla 2018 dovolateľ poznamenal, že počas celého takto zachyteného rozhovoru ani raz nespomenul žiadny finančný obnos, ktorý by požadoval od svedka H. F., pričom práve svedok ho výslovne navádzal na túto tému. Z obsahu rozhovoru podľa neho ďalej vyplýva, že otázka výstavby arény sa skutočne riešila medzi poslancami mestského zastupiteľstva, pričom v tejto rovine však nikdy nevystúpil, či už pred mestským zastupiteľstvom, alebo pred niektorým z politických klubov s podporou uvedeného projektu svedka H. F.. Obdobne nevyplyva z obrazovo-zvukového záznamu, že by čo i len spomenul sumu 20 000,- eur. Obsah obrazovo-zvukového záznamu bez kontextu tvrdení svedka H. F. a svedka Č. sám o sebe nie je dôkazom toho, že by sa mal obvinený dopustiť korupčného konania.

S poukazom na príslušné všeobecne záväzné právne predpisy a ustálenú súdnu prax všeobecných súdov Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno podľa obvineného v predmetnej trestnej veci opomenúť ani absenciu riadneho odôvodnenia písomného vyhotovenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ v zásade uviedol, že konajúce súdy sa podrobne nezaoberali právnou kvalifikáciou skutku, keďže sa nevysporiadali s možnosťou kvalifikácie jeho konania ako trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona. V tejto súvislosti obvinený dal do pozornosti, že nikdy a žiadnym spôsobom „ani len neloboval“ za záujmy svedka H. F. a na mestskom zastupiteľstve, na ktorom sa rozhodovalo o žiadosti tohto svedka, ani len nebol prítomný. V súlade s právnou úpravou obsiahnutou v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je mestské zastupiteľstvo kolektívny orgán a v čase rozhodovania o žiadosti svedka H. F. bol obvinený len jedným z jeho členov, teda priamo o tejto žiadosti nerozhodoval a ani objektívne nemal možnosť sám o tejto žiadosti rozhodnúť. Vychádzajúc z audiovizuálneho záznamu mal obvinený (podľa obžaloby) oslovit' ďalších poslancov mestského zastupiteľstva a týchto ovplyvňovať za účelom dosiahnutia úspešnosti žiadosti svedka H. F.C.. Takéto konanie však podľa dovolateľa nebolo preukázané, práve naopak, vo vzťahu k požiadavke svedka H. F. bol jednoznačne a zjavne pasívny. Obvinený preto zastáva názor, že konanie popísané vo výrokovej časti odvolaním napadnutého rozhodnutia je nutné kvalifikovať ako trestný čin podvodu, nakoľko prisľúbiac H. F. aktivitu v prospech jeho záujmov, pokúsil sa od neho vylákať na jeho ujmu finančný obnos tým, že ho uviedol do omylu spočívajúceho v jeho aktívnej úlohe pri riešení jeho záležitostí.

Pokiaľ je mu kladené za vinu, že mal konaním popísaným v skutkovej vete rozhodnutia naplniť pojmové znaky trestného činu prijímania úplatku, je potrebné sa zaoberať i otázkou naplnenia pojmových znakov uvedeného trestného činu, resp. skúmať tú skutočnosť, že či takýmto jeho konaním nedošlo k naplneniu pojmových znakov iného trestného činu, znaky ktorého sú popísané v osobitnej časti Trestného zákona. V danej rovine je podľa dovolateľa samotné rozhodnutie nepreskúmateľné, a teda v konečnom dôsledku arbitrárne. Obvinený v súvislosti s jeho prípadom poukázal na špecifický prípad podvodu, keď páchatel predstiera, že bude svojím konaním pôsobiť na okolie v súvislosti s obstarávaním všeobecného záujmu, pričom v skutočnosti to nemieni urobiť. V takomto prípade nejde o trestný čin prijímania úplatku, ale o trestný čin podvodu, či už dokonaného, prípadne v štádiu pokusu.

Obvinený ďalej poukázal aj na arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť postupu súdov vo vzťahu k otázke

samotného druhu a výšky jemu uloženého trestu. V rovine formálno-právnej obhajoba poukázala na tú skutočnosť, že absentujú akékoľvek úvahy súdu, ktorými sa tento spravoval pri ukladaní trestu odňatia slobody, pričom je potrebné zdôrazniť to, že spravodlivé konanie v sebe nesporne subsumuje i samotné uloženie spravodlivého trestu. Konajúce súdy opomenuli základné zásady pre ukládanie trestov špecifikované v dikcii ustanovení § 34 a nasl. Trestného zákona a po stránke formálnej opomenuli dostatočne a relevantne odôvodniť svoj postup, čím v konečnom dôsledku spôsobili arbitrárnosť svojich rozhodnutí.

Vo všeobecnosti obvinený pripomenul, že Európsky súd pre ľudské práva, Ústava Slovenskej republiky, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky a Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach pri aplikovaní požiadavky primeranosti trestu uplatňujú princíp proporcionality vyjadrujúci požiadavku zachovania spravodlivej rovnováhy medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a garanciami základných práv jednotlivcov, resp. požiadavku proporcionality medzi zásahom do práva a sledovaným cieľom, pričom nevyhnutnosť rešpektovania tohto princípu je zdôraznená aj pri zásahu do práv chránených dohovorom majúcich podobu trestných sankcií. Vo vzťahu k odôvodneniu súdu týkajúceho sa predovšetkým výmery trestu podľa dovolateľa absentujú akékoľvek úvahy súdu zamerané na osobné pomery páchatela, aby rozhodnutie súdu, pokiaľ je to možné, malo čo najmenší vplyv na rodinu a jemu blízke osoby (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Samotné odôvodnenie rozhodnutia je podľa obvineného v podstate floskulou a absentujú akékoľvek úvahy súdu, ktoré by zohľadnili napr. nie len nebezpečnosť jeho údajného trestného konania, ale aj tú skutočnosť, že je otcom maloletého dieťaťa a jediným živiteľom rodiny (jeho manželka je na materskej dovolenke) a pod.. Vo vzťahu k tejto otázke je preto prvostupňové rozhodnutie súdu nepreskúmateľné a v konečnom dôsledku arbitrárne.

Ďalej obvinený poznamenal, že rozhodnutia konajúcich súdov sú založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, konkrétne na nesprávnej aplikácii právnej úpravy týkajúcej sa ukládania trestov, a to i napriek tomu, že obhajoba nespočetne krát poukazovala na drakonickosť uloženého trestu a na nepreskúmateľnosť úvah oboch konajúcich súdov, ktoré vyústili v uloženie takéhoto trestu. Oba konajúce súdy sa absolútne opomenuli vysporiadať s dikciou ustanovenia § 34 ods. 3 Trestného zákona v spojení s dikciou ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona. Oba súdy podľa jeho názoru v rozpore s platnou právnou úpravou opomenuli pri rozhodovaní o druhu a výške trestu zvažovať osobné pomery páchatela, ako aj ďalšie právne relevantné okolnosti tak, ako sú tieto špecifikované v dikcii ustanovenia § 34 Trestného zákona. Opomenuli, že je otcom dvoch maloletých detí, spláca poskytnutý mu úver a vzhľadom na to, že jeho manželka je toho času na materskej dovolenke, je jediným živiteľom rodiny. Aj z uvedeného uhla pohľadu nemožno uložený trest podľa dovolateľa hodnotiť inak ako drakonický a nespravodlivý, teda trest uložený v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a protokolov na tento dohovor nadväzujúcich, ako aj s ustálenou súdnou praxou. Ani jeden z konajúcich súdov sa naviac dôsledne, a teda zákonne a spravodlivo nevyrovnal s otázkou, či pri konštatovaní jeho viny nepostačuje tomuto na prevýchovu okrem samotného prejednávania veci uložiť podmienkový trest odňatia slobody spojený so zákazom činnosti pôsobenia vo verejnom živote za prípadného uloženia probačného dohľadu, resp. iných prostriedkov pre dosiahnutie účelu trestu. V súvislosti s uloženým trestom dovolateľ taktiež namietal, že odvolací súd napriek tomu, že konštatoval jednu poľahčujúcu okolnosť, nezmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste v jeho prospech a neuložil miernejší trest, ale v plnom rozsahu odvolanie obvineného zamietol.

Napokon dovolateľ podotkol, že orgánmi polície bol dodaný do výkonu trestu bez ohľadu na ním podanú žiadosť v zmysle dikcie ustanovenia § 408 ods. 3 Trestného poriadku. O tejto veci a miestne príslušný súd rozhodol až v čase, keď už vykonával trest odňatia slobody. Takýto postup súdov podľa jeho názoru nemožno považovať za restoratívnu justíciu a nemožno ho hodnotiť inak ako hrubé pošľapávanie ľudských práv bez ohľadu na to, že v minulosti viedol riadny život, aktívne sa zapájal do verejného života a pod..

V závere podaného dovolania obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že napadnutým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol porušený zákon v neprospech obvineného, zrušil predmetné uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Taktiež požiadal, aby ho dovolací súd nezobral do väzby a prepustil ho na slobodu.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie obvineného bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarcu zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2012) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska napĺňajú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov posúdil dovolanie podané obvineným podľa obsahu a dospel k nasledovným záverom.

V súvislosti s predloženou námietkou ohľadne údajného nesprávneho neuplatnenia všeobecných zásad ukladania trestov (najmä s poukazom na § 34 ods. 3 Trestného zákona), ako aj ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, dáva dovolací súd do pozornosti obvineného stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 5/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011, podľa ktorého platí nasledovné:

„Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo

ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste nepadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por..

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.“

S poukazom na nevyhnutnosť uplatňovania správnej formálno-právnej subsumpcie dovolacích námietok pod príslušné (im zodpovedajúce) dovolacie dôvody, najvyšší súd vychádzajúc z citovaného stanoviska námietku dovolateľa týkajúcu sa nesprávneho neuplatnenia všeobecných zásad ukladania trestov (najmä podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona) a ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu § 39 ods. 1 Trestného zákona podradil (subsumoval) pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a to aj napriek tomu, že tento nebol zo strany dovolateľa v podanom dovolaní formálne označený.

Pokiaľ ide o ďalšiu námietku obvineného, ním formálne podradenú taktiež pod § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorou však napáda absenciu, resp. nedostatočnosť odôvodnenia napadnutých súdnych rozhodnutí vo vzťahu k otázke, či nemal byť skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 221 Trestného zákona, ako aj vo vzťahu k otázke údajného nezohľadnenia ustanovení § 34 Trestného zákona a § 39 ods. 1 Trestného zákona, najvyšší súd pripomína, že nedostatočnosť alebo nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia je nedostatkom z hľadiska zachovania obvinenému garantovaných obhajobných práv. Takúto námietku obvineného je preto potrebné v súlade s § 385 ods. 1 Trestného poriadku podriaďiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napokon čo sa týka námietky obvineného ohľadne spôsobu, akým sa súdy vysporiadali s jeho žiadosťou o poskytnutie primeranej lehoty pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody podľa § 408 ods. 3 Trestného poriadku (č. l. 680 a nasl. súdneho spisu), dovolací súd dáva do pozornosti obvineného ustanovenie § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku je zrejmé, že predmetom dovolacieho prieskumu nemôže byť postup súdu po právoplatnom skončení veci, keďže z hľadiska dovolacieho konania je relevantným dôvodom na vyslovenie porušenia zákona v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku výlučne porušenie zákona právoplatným rozhodnutím súdu alebo porušenie ustanovenia o konaní, ktoré právoplatnému rozhodnutiu súdu predchádzalo, ak je toto porušenie súčasne aj dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Nadväzujúc na uvedené najvyšší súd vo vzťahu k uplatnenej námietke obvineného len v krátkosti uvádza, že správnosťou alebo zákonnosťou procesného postupu, ktorý prebehol až v časovom úseku po právoplatnosti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sa nemal dôvod bližšie zaoberať, nakoľko pokiaľ by aj tvrdenia obvineného ohľadne nesprávnosti a nezákonnosti namietaného procesného postupu boli pravdivé, z objektívnych príčin by nemohli predstavovať dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu v tomto dovolacom konaní.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Právo na obhajobu tak, ako je zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v článku 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru a v

neposlednom rade v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov, činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu, je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zaoberajúc sa konkrétnymi námietkami obvineného ohľadne porušenia jeho obhajobných práv najvyšší súd dáva do pozornosti, že právu obvineného spočívajúcemu v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014).

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom-ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Je potrebné si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Nejde o porušenie práva na obhajobu, ak súd nevyhovie dôkazným návrhom obhajoby z dôvodu, že skutkový stav považuje za zistený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie. Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej, nevysvetlí (neodôvodní) aspoň stručným, no zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania.

Pre bližšie vysvetlenie najvyšší súd uvádza, že právo na obhajobu je porušené predovšetkým v prípade existencie tzv. opomenutého dôkazu. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre posúdenie otázky viny zásadný význam, avšak vo veci rozhodujúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia odmietne, prípadne jeho vykonanie úplne opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia, čím v konečnom dôsledku dochádza k tomu, že vo vlastných rozhodovacích dôvodoch o ňom vo vzťahu k jeho odmietnutiu absentuje akákoľvek zmienka, alebo zmienka je len okrajová a všeobecná, nezodpovedajúca povahe a závažnosti veci.

Z obsahu podaného dovolania najvyšší súd zistil, že dovolateľ namietal nevykonanie dokazovania v

rozsahu jeho návrhu na výsluch svedka E.. Y. P.C. (porovnaj č. l. 331, resp. č. l. 434 súdneho spisu) a jeho návrhu na vyžiadanie si a následné oboznámenie správy OR PZ SR Prešov ohľadne okolností, či svedok H.. F. od roku 2015 po súčasnosť podal na tomto policajnom orgáne trestné oznámenia, a ak áno, kedy, v akých prípadoch a ako boli tieto oznámenia orgánmi polície „vybavené“ (porovnaj č. l. 387, resp. č. l. 434 súdneho spisu). Pokiaľ ide o námietku obvineného, podľa ktorého údajne neboli vykonané konfrontácie medzi svedkom H.. F., resp. svedkom Č.S. a obvineným, dovolací súd poznamenáva, že z obsahu predloženého spisového materiálu nezistil, že by obvinený takýto návrh na vykonanie dokazovania konajúcim súdom predložil. Zo spisového materiálu možno zistiť len to, že námietku ohľadne nevykonania bližšie nešpecifikovaných konfrontácií obhajca obvineného v priebehu súdneho konania predložil počas svojho záverečného návrhu prednesenom na verejnom zasadnutí konanom 5. marca 2024 pred odvolacím súdom (porovnaj č. l. 615 súdneho spisu).

Najvyšší súd nahliadnutím do predloženého spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa o návrhu obvineného na výsluch svedka E.. Y. P.C., resp. o jeho návrhu na vyžiadanie si a následné oboznámenie správy OR PZ SR Prešov rozhodol na hlavnom pojednávaní konanom 22. marca 2022 uznesením tak, že tieto návrhy obhajoby na vykonanie dôkazov podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol (viď č. l. 434 súdneho spisu). Rozhodnutie o odmietnutí týchto návrhov na vykonanie dokazovania súd prvého stupňa vo svojom rozsudku odôvodnil nasledovne (str. 7 rozsudku súdu prvého stupňa):

„Obhajoba navrhla zabezpečiť z Okresného riaditeľstva PZ Prešov správu k tomu, či v období od roku 2015 po súčasnosť podával H.. F. trestné oznámenia, koľko a ako boli vybavené. Ďalej navrhli predvolať a vypočuť ako svedka E.. P.. Súd tieto návrhy zamietol s odôvodnením, že hodnovernosť svedka H.. F. hodnotil najmä s poukazom na priebeh udalostí zachytených na obrazovo-zvukovom zázname zo dňa 14.04.2018 a E.. P. nebol prítomný pri žiadnych relevantných rozhovoroch a mohol len tlmočiť vyjadrenia obžalovaného obdobne ako jeho otec.“

Po podaní riadnych opravných prostriedkov a po predložení veci odvolaciemu súdu sa námietkami obhajoby ohľadne nevykonania navrhovaného (ako aj nenavrhovaného) dokazovania zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v dovolaní napadnutom uznesení doplnil odôvodnenie súdu prvého stupňa nasledovne (str. 16 - 18 uznesenia odvolacieho súdu):

„Pokiaľ obžalovaný v podanom odvolaní namietal rozsah vykonaného dokazovania, k tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že vychádzajúc z ustanovení § 10 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní sú prokurátor (vrátane európskeho prokurátora) a policajt, nie však súd. Súd nemá povinnosť vzťahujúcu sa na orgány činné v trestnom konaní plynúcu z ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku obstarávať dôkazy z úradnej povinnosti s rovnakou starostlivosťou tak v prospech, ako aj neprospech obžalovaného. Naopak v kontradiktórnom trestnom procese súd vystupuje ako nezávislý arbiter rozhodujúci spor medzi obžalobou a obhajobou nenahrádzajúci aktivitu ani jednej zo strán v konaní. Právo obžalovaného na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na kontradiktórny trestný proces a princíp rovnosti strán, nie sú naplnené za situácie, keď súd nahrádza svojou činnosťou aktivitu jednej zo strán konania (primerane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Karelín proti Rusku, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 374/2020). Nebolo preto úlohou súdu prvého stupňa z úradnej povinnosti odstraňovať rozpory vo výpovediach vypočutých osôb, vykonávať konfrontácie medzi jednotlivými svedkami, prípadne svedkami a obžalovaným, či vykonať všetky dôkazy navrhnuté obhajobou, a to aj za situácie, že Špecializovaný trestný súd sa na hlavnom pojednávaní s týmito návrhmi procesne vysporiadal a bez ohľadu na to, či sa ich vykonania obžalovaný dožadoval alebo nie. V tejto súvislosti sa žiada ešte uviesť, že vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený je síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom R 116/2014], nie však každému návrhu obhajoby na vykonanie dôkazu bez ďalšieho vyhovieť.“

Ako to vyplýva z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní, ale aj dôvodov napadnutého rozhodnutia (str. 7), súd prvého stupňa sa návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania zaoberal a logicky vysvetlil, prečo jednotlivým návrhom na doplnenie dokazovania nevyhovel. Pokiaľ sa obžalovaný dožadoval výsluchu rodinného známeho - osobitne zdôrazňujúc, že ide o bývalého prokurátora, špecializovaný trestný súd správne odmietol vykonanie tohto dôkazu pričom svoj postup odôvodnil tým že E.. P.Ň. nebol prítomný pri žiadnom z relevantných rozhovorov a mohol len tlmočiť vyjadrenie obžalovaného, obdobne ako jeho otec. S týmto dôvodom sa stotožňuje aj najvyšší súd a rovnako nepovažuje za relevantné doplniť dokazovanie o výsluch tohto svedka. Spochybňujúc výpoveď a osobu svedka H.. F. obžalovaný navrhoval zabezpečiť správy z OR PZ Prešov či v období od roku 2015 podával svedok F. trestné oznámenia, pričom rovnako tento dôkaz bol odmietnutý s tým, že hodnovernosť tohto svedka špecializovaný trestný súd hodnotil najmä s poukazom na priebeh udalosti zachytený na obrazovo-zvukovom zázname zo 14. apríla 2018. Rovnako najvyšší súd nepovažuje za potrebné zisťovať a dopĺňať dokazovanie vo vzťahu k osobe svedka F. tým, či podával v minulosti trestné oznámenia, pretože to v zásade pre uvedenú vec nemá význam.“

S prihliadnutím na citované časti odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a uznesenia odvolacieho súdu nemožno podľa dovolacieho súdu konštatovať, že by v trestnej veci obvineného boli prítomné tzv. opomenuté dôkazy vo význame dôkazov, ktoré konajúce súdy napriek návrhom obhajoby na ich vykonanie ignorovali alebo odmietli bez toho, aby svoje rozhodnutie adekvátne odôvodnili. Naopak z obsahu spisu je zjavné, že právo dovolateľa na riadne a presvedčivé odôvodnenie nadbytočnosti a nepotrebnosti ním navrhovaného dokazovania bolo zachované v dostatočnej miere. Inými slovami možno uzavrieť, že súd prvého stupňa, ako aj najvyšší súd o návrhoch obvineného na vykonanie dokazovania nemlčali a zrozumiteľne vysvetlili dôvody, ktoré ich viedli k odmietnutiu jeho návrhov.

Pokiaľ obvinený namietal porušenie jeho práva na obhajobu s poukazom na nesprávnu úvahu súdov ohľadne nepotrebnosti alebo nadbytočnosti ním navrhovaných (alebo aj nenavrhovaných) a z jeho pohľadu dôležitých dôkazov, resp. s poukazom na nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, k týmto námietkam najvyšší súd uvádza nasledovné.

Na podklade dovolacích námietok spadajúcich pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je dovolací súd oprávnený skúmať hodnotenie dôkazov, ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah skôr konajúcich súdov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nie je oprávnený (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; viď § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom alebo nesprávne hodnotenie dôkazov, môže byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov, ako aj posúdenie správnosti realizovaného hodnotenia vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov skôr konajúcimi súdmi. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, spochybňujúca nevykonanie navrhnutého (alebo aj nenavrhnutého) dôkazu alebo uskutočnené hodnotenie vykonaných dôkazov zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Výslovený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre najvyššieho súdu o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného

dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť a vo svojej podstate obchádzať prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal, resp. že súdy podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa v pôvodnom konaní nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy.

Osobitne k rozhodnutiu o nevykonaní navrhovaného dokazovania dovolací súd uvádza, že posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného. Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov zdôrazňujúc svoju viazanosť skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu poznamenáva, že na poklade dovolania podaného obvineným nebol v tejto trestnej veci oprávnený skúmať a posudzovať odmietnuté návrhy obhajoby na vykonanie dokazovania z hľadiska ich významu pre skutkový stav predloženej veci, ako ani správnosť hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany Špecializovaného trestného súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [§ 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou Trestného poriadku].

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu je potrebné vnímať aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Výrok rozhodnutia sám o sebe nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného skontrolovať, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v jej mene (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami, ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ v súvislosti s odôvodneniami napadnutého uznesenia a rozsudku súdu prvého stupňa namieta ich nedostatočnosť a arbitrárnosť. Súdy sa podľa jeho názoru nedostatočne vysporiadali, resp. vôbec nevysporiadali s nasledovnými podstatnými okolnosťami prípadu: - s namietanou nedôveryhodnosťou kľúčových svedkov obžaloby H. E. F. a K. Č. v kontexte konkrétnych nedostatkov vo vykonanom dokazovaní (najmä s poukazom na rozpory vo výpovediach

svedkov, nejednoznačnosť, neurčitosť a nekonzistentnosť výpovedí týchto svedkov, rozpory ich výpovedí s inými vykonanými dôkazmi, ako aj na čas oznámenia trestného činu zo strany H. E. F.);

- s otázkou primeranosti uloženého trestu odňatia slobody, keďže súdy údajne neozrejmili, z akého dôvodu neuplatnili ustanovenia § 34 ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 1 Trestného zákona;
- s právnou kvalifikáciou zisteného skutku, konkrétne súdy údajne neozrejmili, z akého dôvodu nebol skutok subsumovaný skutkovú podstatu podľa § 221 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o odôvodnenie výroku o vine, najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom obvineného, podľa ktorého sa konajúce súdy nedostatočne vysporiadali s jeho tvrdeniami, prostredníctvom ktorých spochybňoval dôveryhodnosť (hodnovernosť) výpovedí kľúčových svedkov obžaloby H. F. a Č.S.. Po nahliadnutí do odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa uznesenia odvolacieho súdu, ktoré tvoria pre účely dovolacieho prieskumu jednotu, najvyšší súd bez toho, aby hodnotil správnosť a úplnosť skutkových zistení konajúcich súdov, konštatuje, že konajúce súdy sa riadne zaoberali všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami obhajoby a dôveryhodnosť menovaných svedkov riadne vyhodnotili v kontexte ďalších skutkových zistení (porovnaj str. 8 - 12 rozsudku súdu prvého stupňa, resp. str. 12 - 16 uznesenia odvolacieho súdu). Najvyšší súd na tomto mieste obvineného na odôvodnenia napadnutých rozhodnutí v plnom rozsahu odkazuje, nakoľko z nich možno zistiť konkrétne a presvedčivé dôvody, pre ktoré súdy považovali výpovede oboch kľúčových svedkov považovali za dôveryhodné.

Výrok o vine je v prípade obvineného odôvodnený tak, že možno konštatovať, že vychádza z hodnotenia dôkazov v intenciách podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku - založenom na vnútornom presvedčení súdu premietnutom do myšlienkových úvah vyjadrených v písomnom vyhotovení odsudzujúceho rozsudku a uznesenia odvolacieho súdu a na starostlivom uvážení okolností prípadu tak jednotlivo, ako aj v ich súhrne (primerane R 68/2008). Opak by mohol platiť v prípade, ak by príslušné súdy vinu obvineného konštatovali len na podklade zovšeobecňujúceho konštatovania bez odkazu na konkrétne výsledky vykonaného dokazovania a odôvodnenia všetkých skutočností rozhodujúcich pre trestnú vec, ktorá je predmetom dovolacieho prieskumu najvyšším súdom (obdobne I. ÚS 712/2014), k čomu však v tomto prípade nedošlo.

Dovolací súd na rozdiel od dovolateľa nemá žiadne pochybnosti ani o dostatočnosti odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a uznesenia odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku o uloženom treste. V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti, že z napadnutých rozhodnutí jasne a zrozumiteľne vyplýva, na aké skutkové zistenia konajúce súdy prihliadali a akými úvahami sa riadili pri uložení trestu odňatia slobody v konkrétnej výmere 5 (päť) rokov (porovnaj str. 13 - 14 rozsudku súdu prvého stupňa, resp. str. 19 - 21 uznesenia odvolacieho súdu). Z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu taktiež vyplýva, že tento v reakcii na odvolacie námietky obvineného preskúmal primeranosť uloženého trestu, pričom je zrejmé, že dôvody na uloženie menej prísneho trestu odňatia slobody s poukazom na závažnosť korupčného konania a postavenie obvineného v regionálnej politike nevzhliadol (porovnaj str. 21 uznesenia odvolacieho súdu). Odvolací súd týmto podľa najvyššieho súdu dostatočne jasne a zreteľne zaujal stanovisko aj k možnosti uplatneniu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody a uloženiu trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby.

Dovolací súd pripomína, že napriek nespornému významu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid'. napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé.

Právo na spravodlivý proces totižto nezaručuje právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v

súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvoji ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov alebo ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

S poukazom na relevantné časti odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a uznesenia odvolacieho súdu najvyšší súd sumarizuje, že nemá pochybnosti o tom, že obvinený dostal adekvátnu a konkrétnu odpoveď na všetky ním prezentované podstatné argumenty tak, že jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia tvoriace súčasť jeho obhajobných práv bolo zachované v dostatočnej miere.

Napokon čo sa týka otázky odôvodnenia právnej kvalifikácie skutku ako zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, dovolací súd na podklade predloženého spisového materiálu dáva do pozornosti, že rozsah písomného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku bol obvinenému známy už po jeho doručení, pričom údajné nevysporiadanie sa s touto otázkou v podanom riadnom opravnom prostriedku, ako ani v priebehu ďalšieho konania pred odvolacím súdom nijakým spôsobom nenamietal a túto otázku nenastolil (porovnaj najmä č. 1. 477 a nasl. súdneho spisu).

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Zohľadňujúc vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že dovolateľ prvýkrát až v dovolaní namieta nedostatočné odôvodnenie záveru o právnej kvalifikácii skutku ako zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, pričom však rozsah odôvodnenia rozhodnutia súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii bol obvinenému známy už po doručení rozsudku súdu prvého stupňa. Zákonná podmienka uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku preto nie je v prípade tejto jeho námietky naplnená. Rovnako sa pre úplnosť žiada dodať, že v súlade s ustálenou súdnou praxou neprichádza do úvahy ani obídienie tejto podmienky, s odkazom na to, že podľa § 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku mal na v dovolaní (prvýkrát) namietanú okolnosť ex offo prihliadnuť odvolací súd a odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v tomto smere z vlastnej iniciatívy doplniť.

S prihliadnutím na všetky zistené skutočnosti najvyššiemu nezostáva nič iné len konštatovať, že naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v zmysle zásadného porušenie práva obvineného na obhajobu na podklade námietok dovolateľa nezistil.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56

Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri vyššie uvedených odstupňovateľných druhoch trestov. Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumie, uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2 Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občanovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2 Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Vo vzťahu k dovolateľovým námietkam ohľadne nedostatočného aplikovania všeobecných zásad ukladania trestov najmä s poukazom na ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona, resp. nepoužitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, sa žiada poznamenať, že pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií ustanovených v § 33a až § 39 Trestného zákona, a v dôsledku tohto pochybenia uloženie neprimerane prísneho alebo naopak neprimerane mierneho trestu nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý je potrebné v súlade s konceptom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vykladať prísne v súlade s jeho znením. Obvinený preto môže v dovolacom konaní úspešne namietat len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby alebo neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu o výbere druhu trestu či úvahu o primeranosti trestu, pokiaľ bol ten, ktorý trest uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Inými slovami, primeranosťou uloženej sankcie sa dovolací súd vecne nezaoberá.

Po nahliadnutí do predloženého spisového materiálu najvyšší súd konštatuje, že s poukazom na konečné skutkové zistenie odvolacieho súdu (porovnaj str. 21 napadnutého uznesenia) mal byť obvinenému v súlade s § 329 ods. 2 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 a s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona ukladaný trest odňatia slobody v trestnej sadzbe 5 rokov až 9 rokov a 8 mesiacov. Pokiaľ teda súd prvého stupňa uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, nemožno konštatovať, že by došlo k uloženiu trestu odňatia slobody mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Z hľadiska dovolacieho konania relevantnú vadu nepredstavuje ani tá skutočnosť, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestu vychádzal z prísnejšej trestnej sadzby (5 rokov až 12 rokov). Je tomu tak z dôvodu, že primeranosť uloženého trestu odňatia slobody v priebehu odvolacieho konania finálne preskúmal odvolací súd, ktorý dospel k záveru, že aj v s prihliadnutím na správne určenú trestnú sadzbu (5 rokov až 9 rokov a 8 mesiacov) je súdom prvého stupňa uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov primeraný a zákonný. Za takýchto okolností nebol odvolací povinný zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a vo veci sám rozhodnúť, keďže nedošlo k naplneniu dikcie ustanovenie § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok

vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

Na podklade námietok dovolateľa uplatnených v podanom dovolaní sa najvyšší súd na tomto mieste v prvom rade zaoberal otázkou, či skutková veta odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa bola správne podradená pod skutkovú podstatu zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Proces skúmania naplnenia obligatórnych a fakultatívnych znakov skutkovej podstaty trestného činu je z hľadiska myšlienkového postupu súdu a orgánov činných v trestnom konaní subsumpciou (alebo podradením) zisteného a ustáleného skutku pod príslušné zákonné ustanovenie všeobecnej a osobitnej časti Trestného zákona. Podradenie skutkových zistení pod konkrétne zákonné ustanovenia je otázkou právnu. Pokiaľ teda obvinený v podanom dovolaní namietal nesprávne podradenie vymedzeného skutku pod § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s poukazom na to, že skutok mal byť správne podradený pod § 221 Trestného zákona osobitne naznačujúc nedostatočné vymedzenie následného konania obvineného spočívajúce v porušení povinností vyplývajúcich z výkonu jeho mandátu poslanca mestského zastupiteľstva, jedná sa o otázku právnu (a nie skutkovú), ktorej nesprávne vyriešenie je spôsobilé vo svojej podstate naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

O výrokovej časti rozsudku súdu v trestnom konaní platí, že táto musí byť vždy založená na súlade medzi skutkovou vetou, právnou vetou a právnou kvalifikáciou. V prípade použitia osobitnej trestnej sadzby musí byť daný tiež súlad medzi skutkovou vetou a výrokom o treste. Za predpokladu, že medzi nimi tento súlad nie je, nemožno konštatovať správne právne posúdenie veci z dôvodu, že nemohlo dôjsť k vykonaniu správneho myšlienkového procesu subsumpcie (podradeniu) skutkového stavu pod právnu normu. Nesúlad medzi skutkovou vetou, právnou vetou a právnou kvalifikáciou, resp. výrokom o treste (v prípade použitia osobitnej trestnej sadzby) zakladá právnu vadu rozhodnutia súdu, ktorá môže, ale aj nemusí odôvodniť zrušenie právoplatného rozhodnutia v dovolacom konaní v závislosti od stupňa ovplyvnenia postavenia obvineného v tomto trestnom konaní v príčinnej súvislosti s identifikovanou právnou vadou (najmä s poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku).

Je nespochybniteľné, že skutok musí byť v skutkovej vete rozsudku vždy vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého sa obvinený uznáva za vinného (R 12/2009). Odsúdenie páchateľa napriek nepopísaniu všetkých skutočností rozhodných pre naplnenie obligatórnej objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu uvedeného v právnej vete rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry porušením práva na spravodlivý proces (III. ÚS 509/2015). Preto je potrebné pristupovať k hodnoteniu naplnenia objektívnych znakov skutkovej podstaty trestného činu na poklade skutkovej vety ako obligatórnej súčasť výroku rozhodnutia súdu vždy citlivo a s náležitou opatrnosťou.

Podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 kto v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako verejný činiteľ.

Podľa judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 21/2015, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2015, platí nasledovné:

„I. Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo prijatí sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatela, ktorá vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák..

II. Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vykonáva.“

Skutková veta bola v odsudzujúcom rozsudku Špecializovaného trestného súdu ustálená v nasledovnom znení:

„ako poslanec Mestského zastupiteľstva Prešov 3. apríla 2018 v obedňajších hodinách v bufete nachádzajúcom sa v J. C. Y. J. na ul. J. P. Č.. XX žiadal od H. E. F., finančný úplatok vo výške 20.000 eur za to, že na rokovaní Mestského zastupiteľstva v Prešove, ktoré sa malo konať v presne nezistenej dobe po tomto stretnutí v Prešove, a na ktorom sa mal schvaľovať finančný príspevok vo výške 600.000 eur na výstavbu ďalšej ľadovej hokejovej haly pri J. C.X. Y. J., bude hlasovať za „Návrh riešenia korčuľovania športových klubov počas rekonštrukcie mestského zimného štadióna“, ktorý predložila mestu Prešov P. C.C. R. J., J. P. XX, XXX XX J., A.: XX XX XX XX, ako investor plánovanej výstavby hokejovej haly, v zmysle ktorého sa mal schváliť finančný príspevok vo výške dvakrát po 300.000 eur v prospech P. C. R. J., ktorej predsedom je H. E. F., pričom 14. apríla 2018 pri osobnom stretnutí s H. E. F. na verejne prístupnom mieste v J. C.X. Y. J. X. N.. J. P. Č.. XX túto svoju požiadavku úplatku vo výške 20.000 eur znova potvrdil.“

V zhode s vyššie citovanými právnymi závermi najvyšší súd uvádza, že pokiaľ v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku nebolo vymedzené konkrétne konanie obvineného v prospech H. F. pri vykonávaní jeho mandátu poslanca mestského zastupiteľstva, predmetná skutočnosť nijako nebráni tomu, aby bol tento skutok kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie totižto nepatrí medzi obligatórne znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty menovaného trestného činu. Je tomu tak z dôvodu, že na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a konštatovanie dokonania tohto trestného činu plne postačuje kumulatívne splnenie týchto troch podmienok:

- 1.) páchatel priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo inú osobu alternatívne buď a) prijme úplatok, b) žiada úplatok c) alebo si dá sľúbiť úplatok;
- 2.) páchatel koná v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu;
- 3.) páchatel je verejným činiteľom v zmysle § 128 ods. 1 Trestného zákona a spôsobom uvedeným v bode 1.) a v bode 2.) koná v súvislosti so svojou právomocou, zodpovednosťou, postavením alebo funkciou.

Pokiaľ ide o samotné naplnenie menovaných zákonných podmienok právnej kvalifikácie skutku ako zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, najvyšší súd na rozdiel od dovolaťela zastáva názor, že skutková veta odsudzujúceho rozsudku dostatočne popisuje všetky vyššie popísané obligatórne znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. V tejto súvislosti najvyšší súd osobitne zdôrazňuje, že v skutkovej vete je podrobne opísané jednak konanie obvineného spočívajúce vo vyžiadaní si úplatku [žiadal od H.

E.X. F. úplatok vo výške 20.000 eur a túto požiadavku zopakoval - bod 1.)), ako aj súvislosť vyžiadania si tohto úplatku s obstarávaním vecí všeobecného záujmu [za hlasovanie na mestskom zastupiteľstve v záujme H. F. - bod 2.)) a rovnako aj to, že obvinený takto konal ako verejný činiteľ [poslanec Mestského zastupiteľstva mesta Prešov - bod 3.)).]

Najvyšší súd ďalej uvádza, že dovolateľ sa na podklade v dovolaní nastolenej otázky, či v prípade údajnej absencie počiatočného zámeru obvineného konať v prospech H. F. pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu nemal byť zistený skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 221 Trestného zákona, snažil taktiež spochybniť záver súdov ohľadne naplnenia ďalšieho z obligatórnych znakov skutkovej podstaty zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, a to konkrétne subjektívnej stránky vo forme úmyselného zavinenia.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili skôr konajúce a rozhodujúce súdy, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania tieto súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili skôr konajúce súdy, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd aj na tomto mieste opakuje, že za skutkové námietky sa považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov skôr konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

V dovolacom konaní iniciovanom obvineným niet právne významného priestoru pre ďalšiu obhajobnú argumentáciu charakteru typického pre konanie pred súdom prvého stupňa, resp. pre odvolacie konanie. Najvyšší súd po nahliadnutí do podaného dovolania konštatuje, že obvinený síce formálne namieta právne posúdenie skutku ako zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, avšak nesprávne právne posúdenie zisteného skutku sa snaží v časti dovolania odôvodniť prostredníctvom spochybnenia správnosti zisteného skutkového stavu konajúcimi súdmi a tiež spochybnením nimi vykonaného hodnotenia dôkazov.

V nadväznosti na uvedené najvyšší súd dáva do pozornosti, že obvinený tvrdené nenaplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona odvodzuje od svojich skutkových tvrdení, podľa ktorých mal byť vo vzťahu k žiadosti H. F. pasívny, keďže nikdy a žiadnym spôsobom „neloboval“ za jeho záujmy a pri rozhodovaní mestského zastupiteľstva o jeho žiadosti nebol ani len prítomný. Neuniklo pozornosti dovolacieho súdu, že predmetné skutkové tvrdenia obvineného sú v rozpore s ustálenými skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa a dovolacieho súdu, podľa ktorých obvinený vo vzťahu k žiadosti H. F. pasívny nebol (pozri bližšie str. 11 rozsudku súdu prvého stupňa, resp. str. 15 uznesenia odvolacieho súdu). Aj s prihliadnutím na tieto skutkové zistenia prítom konajúce súdy vyslovili záver, že obvinený konal spôsobom uvedeným v skutkovej vete za prítomnosti priameho úmyslu (pozri str. 12 rozsudku súdu prvého stupňa).

Podľa dovolacieho súdu je na podklade takto formulovaných námietok vylúčený prieskum správnosti právnej kvalifikácie skutku v dovolacom konaní, keďže najvyšší súd v dovolacom konaní nemôže dopĺňať, resp. „reinterpretovať“ alebo „modifikovať“ hodnotenie dôkazov a skutkový stav zistený skôr

konajúcimi súdmi a na podklade takejto modifikácie skutkového stavu následne opätovne posudzovať správnosť právnej kvalifikácie skutku. Aj napriek tomu, že je zjavné, že konečným zámerom obvineného prostredníctvom uvedených námietok je spochybnenie právnej kvalifikácie zisteného skutku, spôsob akým sa dovolateľ snaží docieľiť prehodnotenie právneho posúdenia skutku (cez iné hodnotenie dôkazov) je v dovolacom konaní neprijateľný, nakoľko dovolací súd môže konštatovať nesprávne právne posúdenie skutku iba na podklade skôr konajúcimi súdmi prijatých skutkových záverov, ktorých správnosť a úplnosť nemôže v dovolacom konaní skúmať, resp. meniť [porovnaj § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku časť vety za bodkočiarkou].

S poukazom na vyššie uvedené je potom logickým následkom, ak najvyšší súd dovolacie námietky - ktoré smerujú primárne k spochybneniu správnosti a úplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov a až sekundárne (následne) k spochybneniu správnosti právneho posúdenia v dovolacom konaní modifikovaného skutku - označí v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyiac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Zohľadniac všetky skutočnosti uvedené v odôvodnení tohto uznesenia najvyšší súd uzatvára, že na podklade dovolania obvineného J.. K. G., J.. nezistil naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku (ani iných), a preto jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Sergeja Romžu s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu] dovolanie aj otec obvineného J.. J.. K. G., M., pričom podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku v prospech svojho syna odôvodnil tak, ako je uvedené v podaní doručenom jeho obhajcom dovolaciemu súdu 3. apríla 2025.

V prípade dovolania podaného otcom obvineného J.. J.. K. G., M.. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) najskôr skúmal, či podané dovolanie má všetky obsahové a formálne náležitosti a či je prípustné a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť, keďže otec obvineného pred podaním dovolania nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 382 písm. d) Trestného poriadku).

Dovolací súd dospel k záveru, že podanie v priebehu dovolacieho konania doručené JUDr. Sergejom Romžom a označené ako „Dovolanie proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 2To 8/2022, zo dňa 5. marca 2024 a proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn.: 1T/6/2021, zo dňa 22. marca 2022 - doplnenie“, je potrebné podľa obsahu (§ 62 ods. 1 Trestného poriadku) posúdiť ako dovolanie osoby so samostatnými obhajovacími právami (§ 369 ods. 5 Trestného poriadku), a to konkrétne ako dovolanie otca obvineného podané nezávisle od skôr podaného dovolania obvineného. Je tomu tak z dôvodu, že z priloženého plnomocenstva datovaného k 12. decembru 2024 vyplýva, že otec obvineného J.. J.. K. G., M.. splnomocnil advokáta JUDr. Sergeja Romžu na zastupovanie a vykonávanie všetkých úkonov v predloženej trestnej veci v jeho mene (nie v mene obvineného). Skutočnosť, že sa JUDr. Sergej Romža v predložennom podaní označuje za zástupcu obvineného na takomto závere nič nemení, keďže takáto skutočnosť s poukazom na vyššie uvedené z predloženého plnomocenstva (ako ani z iných častí predloženého spisového materiálu) nevyplýva.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech

obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že jednou z podmienok pre prípadne „úspešné“ podanie dovolania, ktorú musia oprávnené osoby (okrem ministra spravodlivosti) splniť, je využitie ich zákonného práva na podanie riadneho opravného prostriedku (s výnimkami uvedenými v druhej a tretej vete tohto ustanovenia). Nesplnenie tejto podmienky je neodstrániteľným nedostatkom dovolania, ktorý má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odvolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Na to aby oprávnená osoba v zmysle § 369 ods. 5 Trestného poriadku mohla podať dovolanie musia byť splnené tieto podmienky:

- 1.) Oprávnená osoba podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).
- 2.) O odvolaní oprávnenej osoby nebolo rozhodnuté podľa § 316 Trestného poriadku.
- 3.) Oprávnená osoba musí k dovolaniu priložiť výslovný písomný súhlas obvineného na podanie dovolania (§ 369 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku).
- 4.) Ak oprávnená osoba nepodala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, môže dovolanie podať len vtedy ak odvolanie podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Pokiaľ oprávnená osoba v zmysle § 369 ods. 5 Trestného poriadku nevyužila svoje právo podať riadny opravný prostriedok v prospech obvineného nemôže sa procesne účinným spôsobom (podaním dovolania) domáhať ďalšej ochrany jeho práv, keďže sa v predchádzajúcich štádiách konania o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral (*vigilantibus leges sunt scriptae* - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* - právo je na strane ostražitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* - právo pomáha bdelym, nie spiacim).

Najvyšší súd uzatvára, že nakoľko otec obvineného v konaní pred Špecializovaným trestným súdom nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, nesplnil tak bezpodmienečnú podmienku pre podanie dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Táto právna skutočnosť predstavuje neodstrániteľnú vadu konania, ktorú by nebolo možné napraviť ani po výzve podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie otca obvineného J.. J.. K. G., M.. odmietol postupom podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov: - výrok pod bodom I. 5:0,
- výrok pod bodom II. 4:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.